

Støv på byggepladser er et overset problem

Udsættelse for kvartsstøv i arbejdsmiljøet øger risikoen for KOL og silikose, særligt blandt nedrivningsarbejdere. Et overset arbejdsmiljøproblem, mener forskere, der har udviklet en ny forebyggelsesmodel.

Når nedrivere går rundt mellem støvende materialer på byggepladsen, indånder de silikaholdigt støv i store mængder, dog er nogle arbejdsopgaver langt værre end andre. Men ofte går der mange år, fra man bliver udsat for en påvirkning, til man bliver syg af det, og måske er det en af grundene til, at der ikke har været meget fokus på problemet, mener Hans-Jørgen Limborg fra TeamArbejdsliv. Forskere fra TeamArbejdsliv og NFA har, sammen med flere nedrivningsvirksomheder, udviklet en ny forebyggelsesmodel, der skal få arbejdspladserne til at fokusere på det oversete problem.

- Vi har haft fokus på at se støvproblemet i et bredere perspektiv, og hvordan man kan få en branche til at blive motiverede og skabe nogle nye fælles normer for en god forebyggelseskultur.

Et af vores mål var at sætte fokus på den kultur, der fremmer eller begrænser støvforebyggelse i praksis. En af de ting der viste sig at fungere godt var den positive tilgang, hvor man ikke kun har fokus på regler, og det 'man skal', men i stedet retter fokus på det 'man kan' for at undgå støv, fortæller Hans Jørgen Limborg.

7 trin til bedre støvforebyggelse

Det er svært at etablere en forebyggelseskultur i et nedrivningssjak, fordi de ofte kun arbejder sammen kort tid ad gangen på skiftende arbejdsopgaver. Mange er indlejet fra andre firmaer, og en del taler ikke dansk. Derfor skal en forebyggelseskultur skabes forfra hver gang med de folk, der arbejder sammen i en kort periode.

For hver nedrivningsopgave skal man derfor lave en plan for, hvad man kan gøre for at begrænse udsættelsen for støv. I projektet har forskerne udviklet et værktøj i form af en 7-trinsplan, der kommer rundt om de forhold, som er væsentlige for at sikre god forebyggelse. Eksempelvis pladsindretning, udpegning af støvende arbejdsopgaver, teknisk forebyggelsesudstyr, træning og instruktion samt daglige samtaler.

- En styrke ved værktøjet 'Styr på støvet' er, at det tager udgangspunkt i den konkrete opgave, og dermed opleves som brugbart. Derudover er det udviklet et skema der kan overføres til NFA's gratis app 'Safety Observer', og dermed danne grundlag for en løbende audit og dialog, og til at vurdere arbejdsforhold og adfærd i forhold til den aftalte støvplan, fortæller Hans-Jørgen Limborg.

Det er vigtigt, at formændene får tid til runderingerne og den daglige samtale, det skal anerkendes som en del af deres ledelsesopgave, påpeger han.

Svært at implementere i branchen

Selvom erfaringerne med værktøjet har været positive, har det vist sig at være svært at opnå en bredere implementering af værktøjet i branchen.

Motivationen til at bruge værktøjet afhænger meget af, hvilken kasket man har på. På ledelsesniveau er man positive overfor et redskab, som alle i branchen kan og vil bruge, men det forudsætter, at omkostningerne kan dokumenteres og pålægges bygherren. De arbejdsmiljøansvarlige er også positive, men de vil gerne have det integreret med de systemer, de allerede anvender. Formændene finder det mest nyttigt, hvis det kan bruges til at dokumentere, at de lever op til lovgivningen.

- Projektet viser os derfor, at holdbar forebyggelse kræver koordinerede indsatser, der både omfatter brugbare værktøjer, men også andre incitamenter fx i form af lovgivning, økonomiske gevinster eller branchenormer”, siger Hans-Jørgen Limborg.

Læs rapporten her

<https://teamarbejdsliv.dk/wp-content/uploads/Styr-p%C3%A5-st%C3%B8vet-rapport.pdf>

Læs om NFA's app 'Safety Observer' her

<http://nfa.dk/da/Vaerktoejer/Andre-vaerktoejer/Safety-observer>